

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utredningsavdelningen

Diarienummer
15KS/227

Kommunstyrelsen

Porslinsmuseets lokalisering (minoritetsåterremiss)

Förslag till beslut

Porslinsmuseets framtida lokalisering inom upplevelsecentret fastställs.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Enligt gällande projektdirektiv för uppförandet av ett upplevelsecenter i den gamla porslinsfabriken ska denna bland annat inrymma Gustavsbergs porslinsmuseum. En minoritetsåterremiss har yrkat att verksamheten ska vara kvar i befintliga lokaler i Torkhuset. Återremissen förslås avslås och projektering fortgå med museiverksamheten lokaliserad inom upplevelsecentret.

De nya lokalerna möjliggör för Värmdö kommun att uppfylla de säkerhetskrav som staten ställer för utställningsverksamhet, vilka inte är uppfyllda i museets befintliga lokaler. En omlokalisering bedöms vidare kunna medföra synergieffekter med övriga verksamheter inom centret och kunna öka verksamhetens attraktivitet för medborgarna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har gett kommundirektören i uppdrag att utarbeta programhandling för upplevelsecentret med utgångspunkt för Murmans arkitektförslag. Av projektdirektivet framgår att centret bland annat ska inrymma lokaler för Gustavsbergs porslinsmuseum.

I samband med kommunfullmäktiges sammanträde den 21 oktober 2015 lämnades följande minoritetsåterremiss: Kulturhuset/upplevelsecentrum planeras utifrån att Gustavsbergs porslinsmuseum blir kvar i sina nuvarande lokaler.

Ärendebeskrivning

Värmdö kommun driver, enligt avtal med staten genom Nationalmuseum, Gustavsbergs porslinsmuseum. Nationalmuseum äger Gustavsbergssamlingen, medan det är kommunen som ansvarar för den fysiska förvaringen. Kommunen har även det ekonomiska och säkerhetsmässiga ansvaret för museet och dess magasin. Museet är lokaliserat i det så kallade Torkhuset. Utifrån den projektering som genomförts för det

upplevelsecenter som ska inrymmas i den gamla porslinsfabriken, ska museiverksamheten omlokaliseras till nya lokaler.

Upplevelsecenter

I budget för 2014, 2015 och 2016 har särskilda medel avsatts för projektets genomförande. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har även vid flertalet andra tillfällen diskuterat och fattat beslut om med bäring på detta ärende. Se exempelvis följande beslut:

- Arkitektuppdrag för Porslinsfabriken (KS 2014-03-10 § 30)
- Svar på fråga om Porslinsmuseums framtida lokalisering (KF 2014-04-23 § 47)
- Parallella arkitektuppdrag Upplevelsecentrum – information (KS 2014-08-19 § 133)
- Uppförande av upplevelsecentrum (KS 2014-11-11 § 180)
- Svar på fråga om beslut om flyttning av verksamheter till det nya kulturhuset (KF 2015-03-25 § 58)
- Svar på fråga om beslut om omlokalisering av porslinsmuseets verksamhet (KF 2015-03-25 § 58)
- Förlängd beredningstid för uppförande av kulturhus/upplevelsecentrum (KS 2015-06-03 § 124)
- Svar till kultur- och fritidsnämnden om kulturhus/upplevelsecentrum (KS 2015-06-03 § 125)

Kommunstyrelsen gav, i november 2014, kommundirektören i uppdrag att utarbeta programhandling för upplevelsecentret med utgångspunkt för Murmans arkitektförslag. Av projektdirektivet framgår att centret ska inrymma lokaler för kulturskola, bibliotek, unglkulturhuset Gurraberg, Gustavsbergs porslinsmuseum, Gustavsbergs konsthall, hörsal, öppen scen samt möteslokaler.

Utifrån dessa projektdirektiv har planeringen för det framtida upplevelsecentret bland annat byggt på en omlokalisering av Gustavsbergs porslinsmuseum, vilket innefattas i de ritningar, kalkyler och planer som genomförts för den framtida verksamheten inom centret. En omlokalisering av museiverksamheten innebär bland annat att högre säkerhetskrav ställs på byggkonstruktionen av de framtida museilokalerna, än vad som varit nödvändigt för annan typ av verksamhet.

Statlig utställningsgaranti

Den som anordnar en tillfällig utställning kan få en statlig garanti som täcker kostnader om föremål skadas eller försvinner, så kallad statlig utställningsgaranti. Garantin beslutas av Statens kulturråd, som då inhämtar yttrande från Kammarkollegiet avseende säkerhetskrav. Om Kammarkollegiet avstyrker ansökan för att den som anordnar utställningen inte uppfyller nödvändiga säkerhetskrav får någon garanti inte beviljas.

Kammarkollegiet anger skyddsklass 3 som minimikrav. Detta definieras som föremål av historiskt och visst ekonomiskt värde, som är svåra att ersätta. Utöver detta skärps kraven till de högsta möjliga klasserna avseende dörrar, fönster och glaspartier. Skyddsklassningen innebär bland annat omslutande nya lättväggar ska förses med stålplåt mellan byggskivor och att krav ställs på inbrottskyddande dörrar, fönster och glaspartier, inkrypningsskydd samt jalousier. Utöver kraven på det mekaniska skalskyddet

ställs även krav på teletekniska bevakningshjälpmedel och larmskydd samt brandcellsgränser.

Dialog med Nationalmuseum

Porslinsmuseets befintliga lokaler uppfyller inte Kammarkollegiets krav på säkerhetsklassning. Inför projektering har därför en kontinuerlig dialog pågått med Nationalmuseum avseende de krav säkerhetsklassningen ställer på museiverksamhetens lokaler. Museets befintliga lokaler uppfyller inte Kammarkollegiets krav på säkerhetsklassning.

En förnyad överenskommelse om Porslinsmuseet träffades 2013 mellan Värmdö kommun och Nationalmuseum. Överenskommelsen tydliggör kommunens ansvar för att verksamheten bedrivs i lämpliga och för samlingens bevarande ändamålsenliga lokaler och magasin liksom kommunens säkerhetsmässiga ansvar för samlingarna.

Bedömning

Ett fortsatt genomförande och planerade av upplevelsecentret i enlighet med befintliga projektdirektiv föreslås. Detta innebär att verksamheten inom Gustavsbergs porslinsmuseum omlokaliseras till den gamla porslinsfabriken och inryms i det framtida upplevelsecentret. Beslut i ärendet krävs för fortsatt projektering i ärendet där en annonsering av förfrågningsunderlag planeras genomföras under året.

Syftet med en flytt av museiverksamheten är att säkerställa att kommunen kan uppfylla statens säkerhetskrav för utlåning och utställning av Gustavsbergssamlingen. Dessa krav uppfylls inte i museets befintliga lokaler, vilket skulle kunna äventyra utställningen. En lokalisering av museiverksamheten i det framtida centret bedöms även kunna bidra med ökade synergieffekter med övriga verksamheter som planeras till centret, företrädesvis med Gustavsbergs konsthall. En flytt ger museet tillgång till nya, moderna lokaler med högre tillgänglighet och en bättre möjlighet att visa samlingarna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ytterligare ekonomiska konsekvenser. I enlighet med projektdirektiven planeras upplevelsecentret för att kunna uppfylla de särskilda säkerhetskrav som ställs på utställningsverksamheten.

Konsekvenser för miljön

Ärendet bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

En omlokalisering av museiverksamheten till upplevelsecentret bedöms vara positiv för medborgarna, då det medför en samlokalisering med övriga verksamheter inom centret. Nya, moderna lokaler bedöms vara positivt för verksamhetens tillgänglighet och attraktivitet för medborgarna.

Konsekvenser för barn

En lokalisering av museiverksamheten bedöms ha positiva konsekvenser för barn, som då kan få större tillgång, upplevelse och utbyte av museiverksamheten när denna kan samlokaliseras med andra verksamheter som barn och unga ofta besöker.

Ärendets beredning

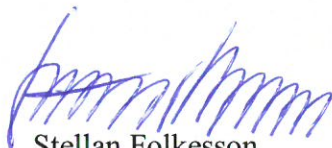
Ärendet har beretts av upplevelsecentrets projektgrupp och kansli- och utredningsavdelningen.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Murmans arkitekter: Skalskydd av Porslinsmuseum i Porslinsfabriken Gustavsberg.	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kultur- och fritidsnämnden
Gustavsbergs porslinsmuseum
Projektgrupp upplevelsecenter

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Ragnarsson
Sektorschef administration

Skalskydd av Porslinsmuseet i Porslinsfabriken Gustavsberg

Vägledande text om skydd mot inbrott från Stöldskyddsföreningens hemsida (som ger ut regelverket SSF200):

Mekaniskt skydd

Det mekaniska skyddet brukar allmänt ses som det grundläggande skyddet. Genom att göra en byggnads omslutningsytor (väggar, golv och tak) så motståndskraftiga att de är svåra att forcera, kan ett inbrott fördröjas och gärningsmannen tvingas att avbryta inbrottsförsöket eller använda metoder som orsakar så stort buller att försöket upptäcks.

Det mekaniska skyddet kan, och bör, i vissa fall kompletteras med inbrottslarm, andra elektroniska system och/eller bevakning. De brottsförebyggande åtgärderna ska naturligtvis syfta till att minska tillfällena till brott. De åtgärder som vidtas bör vara specifika för de risker de är tänkta att skydda mot.

Skyddsklass och försäkring

Det mekaniska inbrottskyddet anpassas efter värdet och stöldbegärligheten av den egendom som förvaras i en byggnad eller lokal. I Sverige hänvisar kravställare som t ex försäkringsbolag, till de krav som finns angivna i regelverket SSF 200 Regler för mekaniskt inbrottskydd. Enligt SSF 200 indelas det mekaniska skyddet för ett objekt i tre olika nivåer benämnda skyddsklass 1, 2 och 3 där skyddsklass 3 avser den högsta nivån. Försäkringsbolag och andra kravställare följer denna indelning och i grova drag är indelningen gjord efter principen att:

- Skyddsklass 1 är det allmänna villkor som gäller för verksamhet med ingen eller ringa mängd begärlig egendom
- Skyddsklass 2 är det särskilda villkor som gäller för verksamhet med större mängd begärlig egendom än skyddsklass 1
- Skyddsklass 3 är det särskilda villkor som gäller för verksamhet med huvudsaklig inriktning på begärlig egendom.

Omslutningsyta

Omslutningsyta är en lokals avgränsning mot andra lokaler i byggnaden samt mot det fria, t ex väggar, golv, tak, dörr- och fönsterenheter.

Kraven för omslutningsytan gäller upp till 4 meter över markplan eller ståplan.

I regelverket SSF 200 ges närmare anvisningar om godtagbara vägg- golv- och takkonstruktioner i förhållande till de olika skyddsklasserna.

Inbrottsskyddande dörrar

Säkerhetsdörrar är den allmänna benämningen på inbrottsskyddande dörrar. I tidigare Svensk Standard SS 81 73 45 angavs fyra dörrklasser. För att t ex klara kraven i skyddsklass 2 krävdes dörrklass 2 och för skyddsklass 3 krävdes dörrklass 3. Nu finns en ny europeisk standard, SS EN 1627 där det finns sex motståndsklasser. Då dessa dörrar provas enligt andra förutsättningar rekommenderas numera för skyddsklass 2 motståndsklass 3 och för skyddsklass 3 motståndsklass 4.

Fönster och glaspartier

Fönster och glaspartier innebär en försvagning av omslutningsytan och är därför en av de allra vanligaste inbrottsvägarna. Gemensamma krav för alla skyddsklasserna är att fönster godtas om de uppfyller kraven i funktions – och kvalitetsföreskrifterna i Svensk Standard och Boverkets Byggregler, BBR eller är utförda enligt allmänt vedertagna regler för kontor- och industribyggnader. I skyddsklass 1 behöver öppningsbara fönster endast vara försedda med reglingsanordning, i skyddsklass 2 skall sådana fönster ha fönsterlås eller inkrypningskydd och i skyddsklass 3 är inkrypningskydd obligatoriskt.

Inkrypningskydd

Med inkrypningskydd avses sådant skydd som har till syfte att försvåra för en obehörig att ta sig in i en lokal genom öppning i omslutningsyta. Som inkrypningskydd räknas t ex galler, laminerat glas, polykarbonat och stoppbom.

Rullgaller/jalusi

Rullgaller ska för användning i skyddsklass 1 och 2 vara certifierade i lägst klass 1 och för användning i skyddsklass 3 i lägst klass 2 enligt SSF 012+T1. Alternativt kan rullgaller enligt SS-ENV 1627 motståndsklass 4¹⁾ användas för samtliga skyddsklasser.

Rullgaller ska låsas med minst en godkänd låsenhet eller hänglås/hänglåsbeslag. Det är således inte tillräckligt med den låsning som åstadkoms på elektrisk väg i samband med manövrering av gallret.

¹⁾ Enligt SSF 200 utgåva 4.

Kammarkollegiets krav för erhållande av Statlig Utställningsgaranti

Kammarkollegiet anger skyddsklass 3 som minimikrav. Utöver detta skärper man kraven till de högsta möjliga klasserna avseende dörrar, fönster och glaspartier. Skyddsklass 3 innebär att omslutande nya lättväggar skall förses med stålplåt mellan byggskivor, en vanlig och relativt okomplicerad åtgärd. Däremot innebär fabriken befintliga yttertak av lättbetong att en invändig tilläggskonstruktion bestående av byggskivor med mellanliggande stålplåt monterade på regler måste byggas på insidan av taket, då lättbetong inte godtas som material i skalskyddet i klass 3. Denna åtgärd är kostnadsdrivande och innebär att möjligheten att visa det befintliga fabriksinnertaket går förlorad, vilket är negativt ut antikvarisk synpunkt. Den höga skyddsklassen och extrakraven därutöver innebär också att utförandet av dörrar, glaspartier och låsning blir kostsammare. I mailväxling med Pia Hansen, Nationalmuseum, har dessa krav dock modererats något.

Utöver kraven på det mekaniska skalskyddet ställs också krav på teletekniska bevakningshjälpmedel, vilka bl a innefattar inbrottslarm i minst larmklass 3 enl SSF 130:8. Utöver denna klass ställs även krav på larmskydd av alla dörrar, fönster, inkrypningskydd, väggar, golv och tak.

I e-postkonversation med Pia Hansen, säkerhetschef på Nationalmuseum, har hon 2015-09-29 lämnat besked om att dörrar i skalskyddet kan utföras i klass RC4 enl SS EN 1627, istället för klass RC5 vilket anges i Kammarkollegiets krav. Hon har även i e-post med samma datum lämnat synpunkter på brandcellsgränser inom museet.

Hjalmar Mann

Arkitekt SAR/MSA

Murman Arkitekter

